

Oulun seudun sivuvirrat kiertoon yhdessä

Tuloksia työpajasta tilaisuudessa

Yhdessä kiertotalouden kärkeen – Oulun seudun sivuvirrat ja maamassat käyttöön

14.11. Ympäristötalo, Oulu

Työpaja järjestettiin osana EAKR-rahoitettua 6Aika-hanketta CircVol – Suurivolyymisten sivuvirtojen ja maamassojen hyödyntäminen kaupungeissa. Lisätietoa hankkeesta löytyy osoitteesta www.circvol.fi.

1.1 Ratkaisuja Oulun seudun sivuvirtojen hyödyntämiseen

Mitä olemassa oleville sivuvirroille kuten ylijäämämaille tai tuhkille voitaisiin nykyisellään tehdä?
Mitä se edellyttää (esim. digitaalista alustaa)?

Sivuvirtoja ja ratkaisuja niiden hyödyntämiseen

Tuhkat ja kuonat

Metsälannoitteena

- Tietoa käyttömahdollisuudesta ja sen hyödyistä lisättävä

Maanrakennuksessa

- Käyttökohteiden oltava lähellä ja sivuvirroista jalostettava tutkittuja tuotteita

Orgaanisten lannoitteiden sideaineena

- Lainsäädännön selkiyttäminen

Rakentamisen kiertotaloustuotteet

MARA-asetus mahdollistaa käytön

- Käyttöä voitaisiin edistää ja helpottaa, esim. kaavamuutoksilla

Materiaalitase

- Tieto siitä, mitä, missä ja milloin on saatavilla täytyy olla jotta käyttö voidaan suunnitella

Tuotteistaminen

- Laadunvarmistuksen täytyy lähteä valmistajasta, hyödyntäjän täytyy voida luottaa, että tuote soveltuu

Kuitulietteet

Peltojen maanparannusaineiksi

- Biologiseen puhdistukseen siirtyminen parantaa hyödynnettävyyttä

Lisää tutkimusta käyttökohteista

- Paljonko laatu vaihtelee
- Voidaanko tuotteistaa

Poistotekstiilit

Mekaaninen käsittely

- Teollisuuden sivuvirrat tasalaatuisempana lähteenä
- Erottelurobotit poistotekstiilien lajittelussa

Kemiallinen käsittely

- Suomessa useita teknologioita kehitteillä, korkealaatuisempia tekstiilejä

Sekoittaminen muihin materiaaleihin

- Sekalaatuisen jakeen käyttö muiden aineiden kanssa yhdessä, esimerkiksi betonituotteissa

1.2 Sivuvirroista jalostettujen tuotteiden asiakkaat

Ketkä voisivat hyödyntää Oulun seudun sivuvirroista jalostettuja tuotteita? Millä edellytyksin?

Sivuvirroista jalostettujen tuotteiden asiakkuuksien edellytykset

Oma Avainlippu-merkintä

Markkinointi: merkki kertoisi tuotteen ekologisuudesta, CE-merkintä.

Tuoteseloste

Korostetaan kiertotaloustuotteen hyötyä, käyttömahdollisuuksia, kestävyyttä ja turvallisuutta.

Myynninedistäminen

Uusien käyttömahdollisuuksien kartoittaminen ja hyödyntäminen tuotteiden sisällössä.

Materiaalien korvaaminen innovatiivisilla ratkaisuilla tuoterakenteissa.

Verotus ja lainsäädäntö

Kiertotaloustuotteisiin myönteisempi ja joustavampi asenne sekä verotuksellinen tukeminen.

Hinta-laatu

Kilpailukyinen hinnan muodostus sekä mielikuviin ja asenteisiin vaikuttaminen.

Saatavuus

Korostetaan tuotteen elinkaarirakennetta ja riittävyttä verrattuna neitseellisiin raaka-aineisiin ja niistä jalostettuihin tuotteisiin.

Lisäksi yhteistyötä eri viranomaisten kanssa kehitettävä lupa- ja kaavoitus- käsittelyviiveiden vähentämiseksi.

Logistiset ratkaisut suunniteltava tuotantotaloudellisesti ympäristön näkökulmasta.

Materiaalitorit, massapörssit

Tuotteiden ostomahdollisuudet ja yhteistyöalustojen kehittäminen. Erilaiset palvelukonseptit tuotteiden ympärillä ja tiedon jakaminen.

2.1 Yhteistyötarpeet

Missä sivuvirtojen hyödyntämiseen liittyvässä toiminnassa tarvitaan yhteistyötä? Millaisia hyötyjä pitäisi syntyä osallistuville yrityksille? Mitkä ovat yhteistyön edellytykset (sopimukset, sivuvirtojen muoto jne.)?

Yhteistyötarpeet

Mahdollisuudet yhteistyölle

- *Yhteistyöverkostot*
  - *Viestintä*
  - *Konsortiot*
  - *Markkinapaikat ja –alustat (esim. hankerekisteri)*
- *Logistiikka*
- *Alan käytäntöjen muuttuminen*
  - *Suunnittelijat ja tilaajat mukaan*
  - *Julkinen ja yksityinen vuorovaikutukseen*

Yritysten saamat hyödyt

- *Taloudellinen hyöty*
  - *Kustannussäästöjä osaamisen, oppimisen ja resurssien jakamisesta*
  - *Korkeammat hinnat kiertotalouden tuotteille*
  - *Imagohyödyt*
- *Kierrätysmateriaaleilla usein paremmat tekniset ominaisuudet*

Edellytykset yhteistyölle

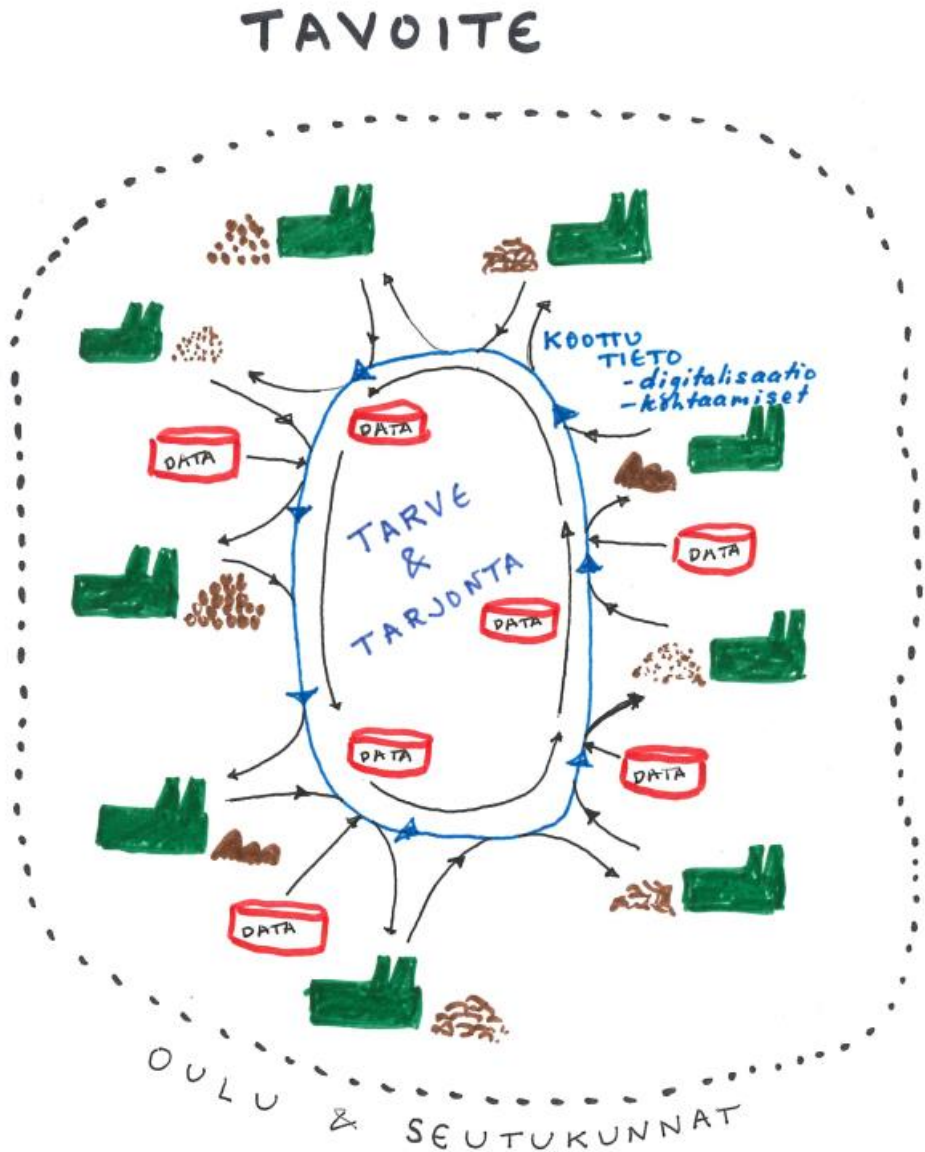
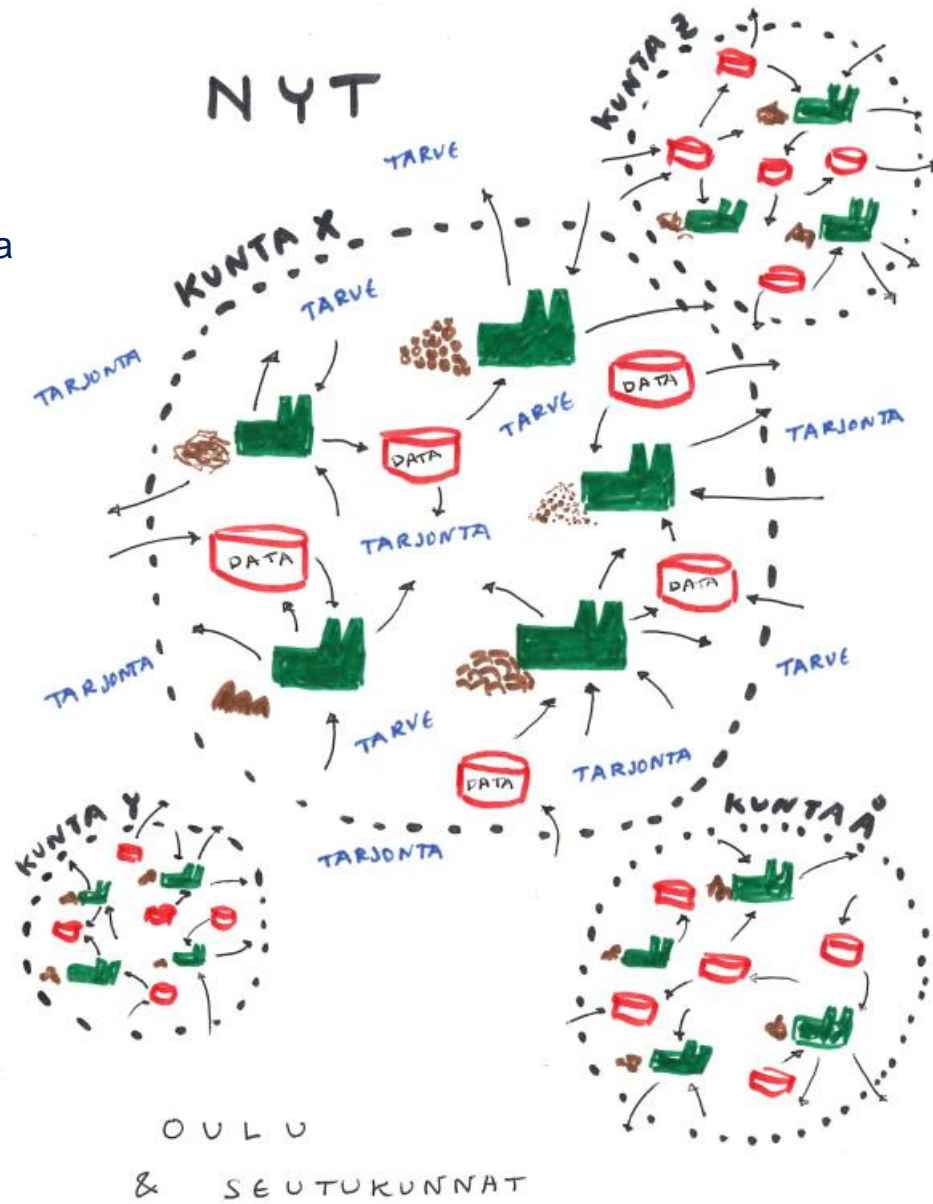
- *Sääntely*
  - *Standardointien puuttuminen (CE-merkintä)*
- *Tietoisuuden lisääminen paikallisten toimijoiden kesken*
- *Yritysten väliset edellytykset*
  - *Selkeät sopimukset*
  - *Materiaalien esikäsittely ja tuotteistaminen*
  - *Materiaalin laadun ja määrän tasaisuus sekä jatkuvuus*
  - *Avoimuus ja reiluus*

2.2 Yhteistyömuodot kiertotalousalueella

Miten yhteistyö tulisi organisoida? Mitä kukin tuottaisi itse? Mitä tukipalveluita yritykset tarvitsisivat ja keneltä (esim. massakoordinaattori, sähköinen alusta)? Mikä tulisi olla julkisen toimijan rooli yritysten välisessä yhteistyössä?

- Kiertotalousalueena Oulu ja seutukunnat yhdessä.
- Yhteistyö liittyy sivuvirtoihin ja tiedon jakamiseen.
- Tarjonnan ja tarpeen kohtauttaminen.
- Tarvitaan reaaliaikaista, ajantasaista ja koottua tietoa sivuvirtojen syntymisestä ja liikkeistä.
- Kasvokkaat kohtaamiset sekä digitaalisen alustan luomat mahdollisuudet.
- Sekä keskitetyt yhteistyöalueet että pienemmät kokeilut.

Yhteenveto

- Oulun seudun sivuvirtojen kenttä on runsas mutta sirpaleinen, minkä takia **tarjonta ja tarve eivät tällä hetkellä kohtaa**.
- Oulun seudulla on useita eri teollisuudenalojen toimijoita erilaisine sivuvirtoineen ja sivuvirtatarpeineen, mutta **tieto näistä on hajallaan** useissa erilaisissa tietokannoissa.
- Olisi ennen kaikkea lisättävä toimijoiden **tietoisuutta toisistaan, kohtautettava** potentiaalisia yhteistyökumppaneita.
- Tarvitaan läpinäkyvää ja ajantasaista **tiedonkulkua** ja -vaihtoa.
  - Erilaiset verkostoitumistapahtumat sekä digitaaliset markkinapaikat, joissa olisi koottuna tieto Oulun seudun sivuvirroista.
- Julkisen toimijan rooli **mahdollistajana** on merkittävä tekijä edistää yritysten välistä yhteistyötä ja siten sivuvirtojen hyödyntämistä.
  - Esim. lainsäädännölliset toimet kuten ympäristöarvojen ja uusiomateriaalien korostaminen yritysten liiketoimintaa ohjaavina tekijöinä.

Ota yhteyttä!

Tiina Haapaniemi, Business Oulu, tiina.haapaniemi@businessoulu.fi

Venla Honkala, Oulun kaupunki, venla.honkala@ouka.fi

Virpi Käyhkö, Oulun ammattikorkeakoulu, virpi.kayhko@oamk.fi

Jarmo Uusikartano, Tampereen yliopisto / Hervannan kampus, jarmo.uusikartano@tuni.fi